

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5230015

ชื่อโครงการ : การพัฒนาตัวชี้วัดการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการลดปัญหา
โลกร้อนภายใต้แนวคิดภูมิปัญญาตะวันออก

ชื่อนักวิจัย : สิรินทรเทพ เต่าประยูร¹, ยุวดี คาดการณ์ไกล², บัณฑูร เศรษฐศิโรตม์³
¹โครงการพัฒนาเสริมสร้างความรู้และงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ระบบโลก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
²สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
³สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

Email address: gsei_thai@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ : พฤษภาคม 2553 - กรกฎาคม 2553

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวชี้วัดในสังคมที่นำหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้และมีกิจกรรมที่สัมพันธ์กับการเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ หรือลดก๊าซเรือนกระจก โดยให้ชื่อสังคมนี้ว่าสังคมคาร์บอนพอเพียง ชุมชนบ้านเปร็ดใน จังหวัดตราด และ ชุมพรคานานารีรีสอร์ท และศูนย์กีฬาต้าน้ำ จังหวัดชุมพรถูกใช้เป็นตัวแทนการศึกษาของภาคชุมชนและภาคบริการตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่าทั้งสองชุมชนศึกษามีกิจกรรมที่ช่วยลด หลีกเลี้ยงและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกได้ดีกว่าค่าเปรียบเทียบ ชุมชนบ้านเปร็ดในสามารถช่วยดูดกลับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 1.85 ตันต่อคนต่อปี ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยของปริมาณการดูดกลับก๊าซเรือนกระจกในภาคการใช้ประโยชน์จากที่ดินและป่าไม้มีค่าเฉลี่ยประมาณ 0.83-0.91 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อคนต่อปี ส่วนชุมพรคานานารีรีสอร์ท มีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดเท่ากับ 14.39 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ต่อคนต่อคืน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกของกิจกรรมบริการประเภทโรงแรม (20.6 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ต่อคนต่อคืน) ถึงร้อยละ 30 ทั้งสองตัวอย่างแสดงให้เห็นในเชิงประจักษ์ว่า กิจกรรมในสังคมคาร์บอนพอเพียงนั้นช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ดีกว่าค่าอ้างอิง

นอกจากนี้ในการศึกษาเชิงผลกระทบทางอ้อม(เศรษฐศาสตร์และสังคม)พบว่ากิจกรรมในการลดก๊าซเรือนกระจกในสังคมคาร์บอนพอเพียง นอกเหนือจากการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนแล้วยังมีการใช้ทรัพยากรอย่างเข้าใจธรรมชาติ สร้างความสมดุลทางธรรมชาติ ไม่ใช่เกินขอบเขตที่ธรรมชาติจะผลิตขึ้นมาทดแทนได้ สร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของร่วมในการดำเนินการ ซึ่งจะนำไปสู่การมีจิตสำนึกร่วมกันในการทำงานสาธารณะ มีเหตุมีผลในการดำเนินชีวิต รู้จักพอประมาณ ซึ่งเป็นรากฐานของการดำรงชีวิต ที่นำไปสู่การลดการทำลายสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

สังคมคาร์บอนพอเพียง สามารถจัดระดับเข้าข่าย เข้าใจ และเข้าถึง ได้ตามดัชนีเศรษฐกิจพอเพียง โดยสังคมคาร์บอนพอเพียงที่อยู่ในระดับสูงนอกเหนือจากการมีปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกแล้วยังมีความสัมพันธ์กับสวัสดิการและสวัสดิภาพของสังคมตลอดจนชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ (welfare and wellbeing) ที่ดีขึ้น ซึ่งจะสวนทางกับค่าใช้จ่ายทางสังคมเพื่อควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (transaction cost) เช่นมาตรการในการบังคับ(regulatory measure)และการสร้างแรงจูงใจ(regulatory incentive)ต่าง ๆ เกิดขึ้น น้อยลง

สังคมคาร์บอนพอเพียง นอกจากจะปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยแล้วกิจกรรมในการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นยังเกิดจากการความเต็มใจและความสุขอีกด้วย จุดต่างของสังคมคาร์บอนต่ำ และสังคมคาร์บอนพอเพียงจึงอยู่ที่ความพอเพียงในการดำเนินกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจกด้วยความพอใจและมีความสุขโดยไม่ต้องมีเงื่อนไขและมาตรการต่าง ๆ เข้ามาบังคับ หรืออาจกล่าวได้ว่าสังคมคาร์บอนพอเพียงนั้นการลดก๊าซเรือนกระจกเกิดขึ้นจากความสุขที่อยู่ภายในนั่นเอง

ดัชนีสังคมคาร์บอนพอเพียงแสดงทั้งกิจกรรมที่ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก และกิจกรรมที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจพอเพียงโดยการนำกลไกด้าน “วิธีการ ” “ วิธีคิด “ “วิถีชีวิต” การสร้างดัชนีสังคมคาร์บอนพอเพียงจึงมีทั้งส่วนที่สามารถวัดได้จริงและส่วนที่วัดเชิงบรรยาย โดยมีดัชนีทั้งหมด 7 ดัชนี เป็นดัชนีทางตรงที่เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจก 5 ดัชนี และเป็นดัชนีที่เกี่ยวข้องทางอ้อมอีก 2 ดัชนี ได้แก่ดัชนีที่ 1 ด้านปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดัชนีที่ 2 ด้านการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล ดัชนีที่ 3 ด้านการใช้พลังงานทดแทน ดัชนีที่ 4 ด้านการใช้เทคโนโลยี ดัชนีที่ 5 ด้านความตระหนักรู้ ดัชนีที่ 6 ด้านรายจ่ายเพื่อการบริโภคพลังงานและทรัพยากร ดัชนีที่ 7 ด้านความสุข

การใช้ประโยชน์จากดัชนีสังคมคาร์บอนพอเพียงสามารถนำไปเป็นใช้ทั้งในเชิงนโยบายและการจัดการเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนพอเพียงทั้งในระดับระหว่างประเทศและในประเทศ และยังเป็นฐานแนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ซึ่งเป็นสังคมคาร์บอนต่ำและเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาและอุปสรรคในแง่ของการสร้างความเข้าใจและการยอมรับแนวคิดของสังคมคาร์บอนพอเพียง

คำหลัก

เศรษฐกิจพอเพียง, สังคมคาร์บอนต่ำ, สังคมคาร์บอนพอเพียง

Abstract

Project code: RDG5230015

Project Title: The development of indicators to apply Sufficiency Economy Philosophy to mitigate global warming with Oriental Wisdom concept

Investigators: Towprayoon, Sirintornthep¹, Kardkarnklai, Yuwadee², Srethasirote, Buntoon³

¹ Earth Systems Science, King Mongkut's University of Technology Thonburi

² Public Policy Studies Institute, Chiangmai University

³ Good Governance for Social Development and the Environment Institute

Email address : gsei_thai@yahoo.com

Project Duration: May 2009 – July 2010

This discussion is an indicator for a sufficiency economy community. Additionally, the information is to be used in order to create a low carbon society (or to reduce greenhouse gases). This is called a sufficiency carbon society. There are two case studies examined: Baan Pred Nai in Trad Province and Chumporn Cabana Resort and Diving Center in Chumporn Province.

Upon closer examination, we can see that both case studies have projects to abet the emission of greenhouse gases. Baan Pred Nai has the ability to dissipate 2.04 tons of carbon dioxide gas from the atmosphere per person in a year. Above all, this depletion of carbon dioxide is more than the average amount wood areas drain (0.83-0.91 ton per person per year). On the other hand, Chum Porn Carvana resort emancipates approximately 14.30 kilograms of carbon dioxide per person per night. Moreover, this value is less than the average amount of CO₂ released from other hotels (20.6 kilograms of carbon dioxide per person per night). In addition, this cites how a carbon sufficiency society helps to mitigate the emission of greenhouse gases.

The examination of the side effects (economical and environmental) have proved that projects to reduce greenhouse gases in a sufficiency carbon society not only increases the income to the local inhabitants but also enables people to have more assimilation about the environment. Additionally, this triggers people to be interacted with each other and the environmental problems. This will enable people to become more reluctant to destroying the environment, hence reducing the emission of greenhouse gases.

The sufficiency carbon society has the ability to construct 'Partial Practice', 'Comprehension' and 'Inspiration' to aid a sufficiency economy. The sufficiency carbon society and the reduction of carbon emissions increase the welfare and wellbeing of the community. Furthermore, there is a transaction cost and a regulatory measure and a regulatory incentive to be reduced.

The sufficiency carbon society, other than reducing the emission of greenhouse gases and various projects established, creates a blissful low carbon society and a sufficiency carbon society.

The sufficiency carbon society has long term targets that are incorporated within 'Way of doing', 'Way of thinking' and 'Way of living'. In order to create a low carbon society we have to examine possibilities and impossibilities. There are 7 indicators used: 1. the emission of greenhouse gases 2. Fossil fuel consumption 3. Energy consumption 4. Technology 5. Climate change awareness 6. Payments for energy consumption 7. Contentment

The importance of a sufficiency carbon society is so that it can be used in low carbon societies within the country and outside. Moreover, the information can be used as a baseline to improve Thailand's economy and community which is becoming a low carbon society and a sufficiency economy. However, there is a difficulty in inhibiting understanding to the community about a sufficiency carbon society.

Keywords:

Sufficiency Economy, low carbon society, sufficiency carbon society